GEMEENTE
Stadskanaal

Raadsvergadering : 16 februari 2026

Voorstelnummer : Z-25-158235/D/25/392693

Onderwerp : **ontwerp Water- en rioleringsprogramma 2026-2030**

Stadskanaal, 30 januari 2026

---

**Beslispunten**

1. In te stemmen met het in het ontwerp Water- en rioleringsprogramma 2026-2030 voorgestelde beleid voor de uitvoering van de gemeentelijke watertaken en de uitgangspunten voor het beheer, de programmering en de gevolgen voor de verwachte ontwikkeling van de rioolheffing.

Aan de raad

**Inleiding**

Bijgevoegd is het ontwerp Water- en rioleringsprogramma 2026-2030 (hierna WRP). In dit WRP omschrijven wij hoe wij invulling geven aan onze wettelijke zorgtaken voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater. Daarnaast beschrijft het programma de zorg voor het oppervlaktewater. Tevens is bijgevoegd een korte bestuurssamenvatting van het WRP.

Dit programma beschrijft het beleid en de maatregelen voor de komende jaren (periode 2026-2030) en bevat de onderbouwing voor de rioolheffing. Het is een omgevingsprogramma onder de Omgevingswet. Dit betekent dat het aansluit op de gemeentelijke omgevingsvisie. Het WRP is opgedeeld in een programmadeel (de teksten) en de bijlagen. Het WRP is zo opgesteld dat het voldoet aan de standaard waaraan een omgevingsdocument moet voldoen.

Het vorige door de raad vastgestelde Water- en rioleringsplan 2021-2025 (is uitgebreid Gemeentelijk Rioleringsplan GRP) heeft een belangrijke rol gespeeld bij de planmatige uitvoering van onze gemeentelijke watertaken. Het GRP was onder de Wet milieubeheer een verplicht plan. Met het inwerking treden van de Omgevingswet (1 januari 2024) is het opstellen van een GRP niet langer verplicht. In de Omgevingswet is het GRP teruggekomen als een onverplicht gemeentelijk rioleringsprogramma.

Daarmee verdwijnt weliswaar de planverplichting, maar gemeenten kunnen ervoor kiezen om de belangrijkste aspecten van de gemeentelijke watertaken en de bekostiging ervan planmatig vast te leggen. Voor de onderbouwing van onze invulling van de gemeentelijke watertaken en de wijze waarop wij de kosten dekken via de rioolheffing, kiezen wij ervoor periodiek (vijfjaarlijks) een WRP op te stellen. Het WRP is daarmee de opvolger van het Water- en rioleringsplan 2021-2025 gemeente Stadskanaal.

**Relatie Omgevingsvisie en WRP**

In de Omgevingsvisie is onder andere aandacht voor het water- en bodemsysteem, opgaven die spelen rond klimaatadaptatie en als het nodig is het treffen van maatregelen.
In de Omgevingsvisie staan de watertaken waar de gemeente een zorgplicht voor heeft niet expliciet beschreven. Daarom staan deze watertaken die betrekking hebben op afvalwater, hemelwater en grondwater, uitgewerkt in het WRP.

**Relatie Klimaatadaptatieprogramma en WRP**

In het klimaatadaptatieprogramma van de gemeente Stadskanaal is het thema wateroverlast één van de klimaatthema's, naast hitte, droogte en overstromingen. Wateroverlast heeft een duidelijke link met hemel- en grondwater. De zorgplicht hemelwater en zorgplicht grondwater worden behandeld in het WRP.
Bij de omgang met regenwater en grondwater speelt de riolering (hemelwater afvoer en drainage) een belangrijke rol. De inrichting van de publieke en private buitenruimte is bepalend voor de effecten van hevige regenval, droogte en hitte.

**Beoogd direct en langjarig effect**
Wij willen voor de korte en langere termijn een veilige en gezonde leefomgeving. Dit willen wij bereiken met een goede kwaliteit van ons rioolstelsel en (regen)watervoorzieningen, zowel nu als in een veranderend klimaat. Met het WRP geven wij invulling aan de gemeentelijke zorgtaken voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater. Daarnaast besteden wij aandacht aan de zorg voor het oppervlaktewater en de invloed van klimaatverandering op de waterketen en de openbare ruimte. Wij willen goedwerkende voorzieningen voor:
• het beschermen van het milieu;
• het handhaven van de kwaliteit van de openbare ruimte;
• het beschermen van de volksgezondheid.
Het WRP geeft invulling aan de opgaven uit onze omgevingsvisie.

**Argumenten**
*1.1 Het WRP geeft concreter aan hoe wij invulling geven aan de uitvoering van de gemeentelijke watertaken.*
De opgaven uit de omgevingsvisie zijn meer in algemene zin beschreven als het om water gaat. Om goed invulling te geven aan onze wettelijke zorgtaken voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater, zijn deze in het WRP uitgebreider beschreven.

*1.2 De Omgevingswet kent een andere planstructuur.*
Het vorige Water- en rioleringsplan 2021-2025 was onder de Wet milieubeheer een verplicht plan.
Het nieuwe WRP is een omgevingsprogramma onder de Omgevingswet en niet meer verplicht. Maar een WRP is een belangrijk programma, want het bevat de beleidsuitwerking van onze wettelijke zorgtaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater.

*1.3 Uit te voeren taken en maatregelen uit het (ontwerp) WRP in de periode 2026-2030.*
In de planperiode zullen onder andere volgende werkzaamheden en/of maatregelen worden uitgevoerd.

- Verouderde riolen vervangen of renoveren door het inbrengen van een nieuwe kunststof buis (relining).
- Verbeteringsmaatregelen uitvoeren aan de riolering. De verbeteringsmaatregelen zijn gericht op het aanpassen van de riolering aan veranderde omstandigheden en nieuwe inzichten. Denk aan het
- vergroten van een 50 jaar oud riool omdat er meer afvalwater doorheen moet dan vroeger. Of denk aan extra voorzieningen om zware buien te kunnen verwerken.
- Vervangen onderdelen van de mechanische riolering (pompen, vacuümriolering).
- Waterlopen herprofileren. Sommige waterlopen moeten naast het normale jaarlijkse onderhoud, na verloop van tijd opnieuw op profiel worden gebracht.
- Restkredieten uit de vorige planperiode afronden. Naast nieuw op te starten projecten zijn er nog restkredieten. Dit betreft projecten die zijn opgestart in de vorige planperiode maar nog niet zijn afgerond.

*1.4. Het is nodig het ontwerp WRP voor te leggen aan uw raad.*
De formele beslissingsbevoegdheid van het WRP ligt bij het college. Maar omdat het WRP ook kosten inzichtelijk maakt, ligt er ook een beslissingsbevoegdheid bij uw raad. Door uw raad in te laten stemmen met het programma, kan uw raad alvast kennisnemen van het WRP zonder dat hij hierover besluit.

*1.5 Financiële gevolgen ontwerp WRP.*
De financiële gevolgen van de plannen in het WRP zijn onderzocht met een kostendekkingsberekening. De rioolheffing voor 2026, is in november 2025 door de raad, vastgesteld op € 210,00 per aansluiting. In de planperiode stijgt deze, indicatief op basis van dit WRP, naar € 242,00 in 2031. De berekende exploitatielasten zij n in 2027 circa € 400.000,00 hoger. Dit betekent dat de rioolheffing eenmalig met € 22,00 moet worden verhoogd en zal de berekende rioolheffing € 232,00 bedragen.

Daarnaast is er een doorrekening gemaakt voor de periode tot 2045. Er is berekend dat er in die periode een jaar lijkse stijging van de rioolheffing is van € 2,00 à € 3,00. Het berekende bedrag voor 2045 bedraagt dan € 287,00. In het WRP is voor de berekening van de indicatieve rioolheffing overigens geen rekening gehouden met inflatiecorrectie. De vaststelling van de hoogte van de rioolheffing vindt plaats bij de behandeling van de programmabegroting en is afhankelijk van de feitelijk uitvoering en de dan begrote kosten.

*1.6 Het is nodig het ontwerp WRP ter inzage te leggen voor een periode van zes weken.*
Volgens de Omgevingswet dient een omgevingsprogramma (en dus ook het WRP) zes weken ter inzage te worden gelegd. De eventuele zienswijzen/opmerkingen worden verwerkt in een reactienota en meegenomen in het voorstel voor de vaststelling van het WRP.

**Aanpak/uitvoering/voortgang**
Het ontwerp WRP wordt voorgelegd aan uw raad voor instemming en vrijgave, zodat deze vervolgens formeel ter inzage gelegd kan worden. De terinzagelegging bedraagt zes weken. De uitkomsten van deze inzageperiode worden gebundeld in een reactienota. Als de reacties aanleiding geven tot een bijstelling van het WRP, zullen wij u daarover informeren.

Na de periode van terinzagelegging kan het WRP worden vastgesteld.

**Communicatie**
Het ontwerp WRP zal op de vereiste wijze ter inzage worden gelegd.

**Juridische consequenties**
Onder de Omgevingswet is de verplichting vervallen om een gemeentelijk rioleringsplan op te stellen. In de memorie van toelichting bij de omgevingswet is aangegeven dat het opstellen van een omgevingsprogramma voor riolering en water wel belangrijk is. Gemeenten zijn nog steeds verplicht om invulling te geven aan hun gemeentelijke zorgtaken en om de financiën voor de rioolheffing te verantwoorden. Daarvoor dient dit WRP. De zorgtaken voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater zijn opgenomen in de Omgevingswet (artikel 2.1 6), zie ook paragraaf 2.1 van het ontwerp WRP. Op grond van artikel 3.4 juncto 3.14 van de Omgevingswet stelt het college het programma vast.

**Kosten, baten, dekking en subsidies**
De financiële gevolgen van de plannen in het WRP zijn onderzocht met een kostendekkingsberekening. De financiële dekking van het WRP vindt plaats via de rioolheffing.

**Standpunt Participatieraad, commissies en/of OR**
n.v.t.

**Bijlagen**
1. Ontwerp WRP 2026-2030 gemeente Stadskanaal
2. Bestuurlijke samenvatting WRP

Burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden
secretaris

de heer K. Sloots
burgemeester

EP/

GEMEENTE
Stadskanaal

De raad van de gemeente Stadskanaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 januari 2026, nr. Z-25-158235/D/25/392693;

besluit:

1. In te stemmen met het in het ontwerp Water- en rioleringsprogramma 2026-2030 voorgestelde beleid voor de uitvoering van de gemeentelijke watertaken en de uitgangspunten voor het beheer, de programmering en de gevolgen voor de verwachte ontwikkeling van de rioolheffing.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 16 februari 2026.

De raad

mevrouw W.J. Onrust
raadsgriffier

EP/